

Carmelites
Col·legi Mare de Déu del Carme

PLA DE CONVIVÈNCIA

COL·LEGI MARE DE DÉU DEL CARME

Tarragona, aprovat per ED i Consell Escolar setembre 2021

ÍNDEX

1. JUSTIFICACIÓ	4
1.1 PER QUÈ UN PROJECTE DE CONVIVÈNCIA?	4
1.2 DEFINICIÓ. QUÈ ÉS EL PLA DE CONVIVÈNCIA?	4
1.3 PRINCIPIS D'ACTUACIÓ DEL PLA DE CONVIVÈNCIA	5
2. OBJECTIUS GENERALS	6
3. ÀMBITS I NIVELLS D'ACTUACIÓ	9
3.1 VALORS I ACTITUDS	12
3.1.1 VALORS	12
3.1.2 ACTITUDS	13
3.1.2.1 COEDUCACIÓ	13
3.1.2.2 EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL	14
3.1.2.3 EDUCACIÓ INTERCULTURAL	17
3.1.2.4 EDUCACIÓ PER A LA PAU	20
3.1.2.5 EDUCACIÓ PER LA RESPONSABILITAT	21
3.1.2.6 EL VALOR DEL'ESFORÇ	23
3.1.2.7 INCLUSIÓ	26
3.2 RESOLUCIÓ DE CONFLICTES	30
3.2.1 ABSENTISME	30
3.2.2 MEDIACIÓ	34
3.2.3 ESCOLES LLIURES DE VIOLÈNCIA	35

MARC NORMATIU	35
DOCUMENTS RELACIONATS	37
CONFLICTES LLEUS	38
CONFLICTES GREUS	39
ASSETJAMENT	41
PROTOCOLS	41
3.3 MARC ORGANITZATIU	42
3.3.1 ACOLLIDA	43
3.1.3 ESTRUCTURA I GESTIÓ DE RECURSOS I PARTICIPACIÓ	46
3.3.2.1 COMISSIÓ DE CONVIVÈNCIA I RESPONSABLE DE BENESTAR	46
3.3.2.2 FORMACIÓ	46
3.3.2.3 NORMA	46
3.3.3 COMUNICACIÓ	46
4. AVALUACIÓ	50

1. JUSTIFICACIÓ

El centre Mare de Déu del Carme és un centre de 3 línies que acull a més de 1.200 alumnes compresos entre els nivells educatius de llar d'infants i batxillerat, uns 85 docents i unes 40 professionals no docents, per tant estem parlant d'un important volum de persones convivint diàriament en diferents llocs i situacions: aules d'aprenentatge, patis d'esbarjo, espais esportius, entrades i sortides, menjador...

Tots aquests aspectes ens porten a contemplar un Pla de Convivència que reculli les diferents actuacions i la seva gestió per tal d'optimitzar-la.

1.1 Per què un projecte de convivència?

Una comunitat educativa com la nostra necessita aquest Pla de Convivència per diferents necessitats: per donar coherència a les actuacions que es realitzen, per optimitzar el clima escolar, per millorar l'èxit educatiu, per oportunitat legal i per contribuir a la de la pau.

1.2 Definició. Què és el Pla de Convivència?

El Pla de Convivència és el document que engloba el conjunt d'accions encaminades a la millora de la convivència en el centre educatiu i, per tant, recull les intervencions que el centre educatiu desenvolupa per tal de capacitar tot l'alumnat i la resta de la comunitat educativa per a la convivència i la gestió positiva de conflictes.

Aquestes accions poden anar adreçades a la millora de la convivència a l'aula, al centre o a l'entorn, en el benentès que la permeabilitat entre aquests tres àmbits d'intervenció afavoreix la transferència d'aprenentatges, valors, creences, actituds i hàbits relacionals. També recull els mecanismes que el centre estableix a l'hora de resoldre els conflictes que es produeixen en els tres àmbits als quals s'ha fet esment (aula, centre, entorn) i de crear una atmosfera de treball i convivència segura i saludable.

1.3 Principis d'actuació del Pla de convivència

Els principis d'actuació d'un projecte de convivència són:

- **La participació i la corresponsabilitat** de la comunitat educativa i dels agents educatius de l'entorn.
- **Actuació global i integral** perquè amb mesures parcel·lades no s'aconsegueix un clima necessari per a la convivència. Cal un plantejament integral i coordinat de tota la comunitat educativa amb una organització que gestioni, articuli i doni sentit a les actuacions i als processos.
- **La descentralització** perquè cal que les decisions siguin adequades i contextualitzades. Un projecte de convivència ha de ser fruit d'un procés d'aprenentatge col·lectiu dels agents d'un territori concret.
- **La normalitat**, per tal d'adoptar, sempre que sigui possible, les propostes més clares, més properes i més integradores.
- **La millora constant de les actuacions**, per tal de donar una resposta ajustada a les necessitats més greus i més urgents i establir els instruments i els indicadors que permetin anar ajustant les estratègies, les actuacions i els recursos per a la consecució dels objectius.

2. OBJECTIUS GENERALS

OBJECTIU ESTRATÈGIC	OBJECTIU GENERAL	Accions	INDICADORS
<p>Aconseguir una sensibilització social que fomenti la solidaritat mitjançant el desenvolupament del treball en equip: adoptant actituds de flexibilitat, cooperació, coordinació, supervisió, participació, interès i respecte.</p>	<p>Assegurar i garantir la participació, la implicació i el compromís de tota la comunitat escolar.</p> <hr/> <p>Potenciar l'equitat i el respecte a la diversitat de l'alumnat en un marc de valors compartits</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Creació d'una comissió de convivència amb un enfocament clarament proactiu i preventiu i un format flexible i plural. - Elaboració d'una estructura organitzativa capaç de donar continuïtat i coherència educativa. - Foment de la participació, la representativitat i la corresponsabilitat de tots els agents de la comunitat educativa en la vida del centre. - Foment la comunicació en el centre educatiu. - Foment d'una gestió dels recursos, (humans, temps, espais...) orientada a facilitar la convivència i el bon clima del centre. - Increment de la formació de la comunitat educativa en relació a la convivència. - Promoció de la projecció positiva del centre. - Incorporació òptima dels nous membres de la comunitat educativa en la cultura del centre. - Promoció una cultura de centre inclusiva que respecti i valori les diferències i promogui la igualtat. - Establiment d'unes normes de consens que potenciïn i permetin la diversitat, sempre que no s'atempti contra els drets fonamentals de les persones i els principis de l'organització escolar. - Establiment accions a favor de les diferents cultures presents al centre. 	<p>Educació infantil: Tenir entre el 95 i el 100% d'assolits en els següents descriptors de l'informe escolar:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Conviure en la diversitat, avançant en la relació amb els altres i en la resolució pacífica dels conflictes. b) Comprèn la necessitat d'unes normes. <p>Educació Primària i Secundària: Reduir el nombre d'incidències registrades pels caps d'estudi en els</p>

Carmelites

Col·legi Mare de Déu del Carme

		<ul style="list-style-type: none"> - Escolarització de tothom i la reincorporació de l'alumnat. - Inclusió de les famílies i l'entorn.	diferents trimestres de curs.
Ajudar a cada alumne/a a relacionar-se amb ell mateix, amb els altres i amb el món	<ul style="list-style-type: none"> - Foment de les competències personals relacionades amb aprendre a pensar, a gestionar les emocions i a assumir valors. - Foment de la competència en comunicació lingüística de l'alumnat adequant-la als diferents contextos socials i culturals.		
Assegurar i garantir la participació, la implicació i el compromís de tota la comunitat escolar.	<ul style="list-style-type: none"> - Sensibilització de la comunitat educativa perquè adquireixi l'hàbit del diàleg i posi en pràctica la mediació. - Organització del servei de mediació al centre amb la participació dels diferents membres de la comunitat educativa.		
Garantir una aplicació ferma i flexible de les normes.	<ul style="list-style-type: none"> - Foment de la gestió participativa de la norma amb la implicació de la comunitat educativa en la seva elaboració. - Difusió, l'explicació i l'aplicació de la norma. - Assistència real de tot l'alumnat a classe. - Concreció en les Normes d'Organització i Funcionament de Centre (NOFC) l'aplicació del règim disciplinari previst al Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius. - Elaboració protocols de seguretat amb coordinació amb altres professionals (seguretat pública i serveis socials del territori).		

Carmelites

Col·legi Mare de Déu del Carme

	<p>Fomentar la mediació escolar i la cultura del diàleg com a eina bàsica en la gestió del conflicte.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Construcció una xarxa educativa i de col·laboració entre el centre i els agents educatius de l'entorn. - Desenvolupar les competències personals i socials mitjançant l'educació en la participació i la ciutadania.	
	<p>Fomentar una cultura de la pau i la no-violència, juntament amb els valors que fan possible preservar i enriquir la vida de totes les persones.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Creació d'un clima de centre que promogui les relacions harmòniques entre tota la comunitat educativa i la capacitat de tots els actors per a resoldre els conflictes que sorgeixin de manera no violenta. - Participació en iniciatives i projectes compromesos en la cultura per a la pau. - Formació de les persones per a què siguin capaces d'informar-se, entendre analitzar críticament situacions de conflicte social, de violència i de pau.	

3. ÀMBITS I NIVELLS D'ACTUACIÓ

NIVELL	ÀMBIT			DOCUMENTS I PROCEDIMENTS RELACIONATS
	AULA 	CENTRE 	ENTORN 	
PREVENTIU: VALORS	Valors CMT			MISSION, VISIÓ I VALORS DC-52-ED-006
PREVENTIU: ACTITUDS	Coeducació			PLA D'ACCIÓ TUTORIAL DC-52-ED-126 PROGRAMA FORMATIU DE PREVENCIÓ DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA
	Educació intercultural			PLA D'ACCIÓ TUTORIAL DC-52-ED-126 PLA D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT DC-52-ED-125
	Educació per la pau			PLA D'ACCIÓ TUTORIAL DC-52-ED-126 PLA ANUAL PASTORAL DC-52-PT-065
	Educació socioemocional			PLA D'ACCIÓ TUTORIAL DC-52-ED-126 PLA DE DESENVOLUPAMENT PERSONAL – <i>en elaboració</i> UNA COMUNITAT EDUCATIVA RESTAURATIVA I RESILIENT
	Educar en el respecte			PLA D'ACCIÓ TUTORIAL DC-52-ED-126
	Educar en l'esforç i la responsabilitat			PLA D'ACCIÓ TUTORIAL DC-52-ED-126 NORMATIVES DE CONVIVÈNCIA LLAR, PARVULARI, PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA DC-52-ED-123,122,119 i 120

	Inclusió	PLA D'ACCIÓ TUTORIAL DC-52-ED-126 PLA D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT DC-52-ED-125
INTERVENCIÓ: RESOLUCIÓ DE CONFLICTES	Absentisme	PROCEDIMENT SEGUIMENT I COMUNICACIÓ ABSENTISME PROCEDIMENT CONTROL ASSISTÈNCIA I PUNTUALITAT: LLAR PR-42-ELL-001 PARVULARI PR-42-EI-300 PRIMÀRIA PR-42-EP-022 SECUNDÀRIA PR-42-ES-051 FITXA COMUNICACIÓ ABSENTISME – Carpeta Professors en línea> Recursos
	Mediació	PROGRAMA DE MEDIACIÓ
	Escoles lliures de violència	Normativa i documents relacionats Conflictes lleus Conflictes greus Assetjament

ORGANITZATIU: ORGANITZACIÓ DE CENTRE			
		Protocols	Circuit Simplificat davant conductes de l'alumnat greument perjudicials. Protocols per a la millora de la convivència.
	Acollida		PLA D'ACOLLIDA DC-52-ED-014 PROCEDIMENT PER REBRE ALUMNES NOUS A L'ESCOLA PR-42-GN-019
	Comunicació		
	Estructura i gestió de recursos i participació		PLA DE FORMACIÓ DE CENTRE DC-52-ED-008
	COMISSIÓ DE CONVIVÈNCIA		
	FORMACIÓ		
	Norma		

Un plantejament global de la convivència necessita d'una acció coordinada i coherent entre tots els agents educatius que intervenen en els diferents espais i temps dels nostres alumnes. És per això que entenem que el projecte de convivència ha de plantejar-se des de tres **àmbits** d'intervenció:

- **Aula**
- **Centre**
- **Entorn**

El plantejament global i integral que proposem comporta abordar el projecte de convivència des dels **nivells** següents:

3.1 Valors i actituds

Contribuir que tot l'alumnat sigui competent en la relació amb si mateix, amb els altres i amb el món per tal d'aconseguir l'èxit acadèmic, personal, social i laboral.

3.1.1 Valors

Tenint en compte la missió de l'escola com a centre Carmelites Missioneres Teresianes, els nostres valors són:

VALORS

Coherència
Coresponsabilitats
Compromís
Reconeixement
Transcendència
Sentit crític
Acollida
Alegria
Esperit de superació
Generositat

Coherència
Acollida
Reconeixement
coMpromís
Esperit de superació
corresponsabiLitat
generositat
Transcendència
alEgria
Sentit crític

3.1.2 Actituds

3.1.2.1 Coeducació

JUSTIFICACIÓ
<p>La coeducació té com a objectiu promoure una acció educativa que potencia la igualtat real d'oportunitats entre nois i noies, entre homes i dones. La coeducació cerca l'eliminació de tota mena de discriminació per raó de gènere, la integració explícita de la perspectiva de gènere als continguts d'aprenentatge i el respecte per la diversitat de l'alumnat.</p>
DOCUMENTS RELACIONATS
PLA D'ACCIÓ TUTORIAL DC-52-ED-126
ORIENTACIONS PER L'ELABORACIÓ DELS PROJECTES I PROCEDIMENTS DE CENTRE
<p>AULA</p> <p>Introduir la coeducació i la prevenció de la violència masclista i homòfoba en l'acció tutorial.</p> <p>Establir relacions educatives que respectin la diferència i promoguin la igualtat.</p> <p>Potenciar espais de diàleg sobre la diferència i el respecte a la diversitat de gènere i d'orientació sexual.</p> <p>Fer una distribució de responsabilitats, càrrecs, tasques i funcions equilibrada.</p> <p>Motivar explícitament la intervenció i participació de les noies en els diferents àmbits educatius i àrees de coneixement.</p> <p>Procurar que a totes les aules intervinguin homes i dones en l'exercici professional.</p> <p>Parlar obertament amb l'alumnat sobre els conflictes relacionats amb la violència masclista o homòfoba.</p> <p>Potenciar l'autoestima i donar les mateixes oportunitats d'establir relacions de convivència equilibrades.</p> <p>CENTRE</p> <p>Sensibilitzar la comunitat educativa en la necessitat del treball en la coeducació i en la prevenció de la violència masclista o per raons d'orientació afectivo sexual.</p> <p>Incorporar la coeducació i la prevenció de la violència masclista o homòfoba al Projecte educatiu i a la resta de documents del centre.</p> <p>Potenciar una educació afectiva i sexual que afavoreixi la construcció d'una sexualitat positiva i saludable.</p> <p>Potenciar una orientació professional i acadèmica no estereotipada i sense discriminacions sexuals ni socials.</p> <p>Recollir i difondre les bones pràctiques realitzades en matèria de coeducació.</p>

ENTORN

Parlar obertament amb el professorat i les famílies, sobre els conflictes relacionats amb la violència masclista o de caràcter d'orientació afectivosexual., tant dels casos directes que es viuen al centre com dels que passen fora d'ell.

Concretar amb les entitats de l'entorn que en l'organització de les seves actuacions incloguin activitats i tallers sobre la coeducació i sobre prevenció de la violència de gènere o homòfoba.

Convidar agents educatius de l'entorn a participar en les activitats formatives del centre.

3.1.2.2 Educació socioemocional

JUSTIFICACIÓ

L'educació emocional

L'informe Delors (UNESCO 1998) afirma que l'educació emocional és un complement indispensable en el desenvolupament cognitiu i una eina fonamental de prevenció, ja que molts problemes tenen el seu origen en l'àmbit emocional.

Daniel Goleman defineix la intel·ligència emocional com la capacitat per reconèixer els nostres propis sentiments i els dels altres, d'automotivar-nos i de controlar de manera positiva les nostres emocions. La intel·ligència emocional és una manera d'interactuar en el món tenint en compte els sentiments, i requereix habilitats com el control dels impulsos, l'autoconsciència, la motivació, l'entusiasme, la perseverança, l'empatia, l'agilitat mental, etc. que configuren trets del caràcter com l'autodisciplina, la compassió o l'altruisme, indispensables per una bona i creativa adaptació social.

La competència social

La competència social és la capacitat de relacionar-se amb els altres. Es tracta d'un conjunt d'habilitats cognitives i emocionals que possibiliten el desenvolupament personal i la vida en societat.

Les competències personals relacionades amb l'equilibri emocional són cada cop més necessàries en la societat actual i imprescindibles per treballar en equip.

Actualment, des de diferents àmbits, es posa en relleu la necessitat d'una intervenció educativa que faciliti l'equilibri i l'estabilitat emocional perquè sabem que les emocions i els sentiments guien bona part de la presa de decisions i de moltes actuacions. Certs valors passen a ser integrats només si a més de ser raonats, són sentits, per exemple, l'autèntica empatia no es pot desenvolupar sense un autoconeixement de les pròpies emocions. L'educació emocional és educable i ha de durar tota la vida. Les bases i els recursos d'aquest procés s'han de proporcionar des de tots els àmbits educatius. Es pretén obrir processos de construcció personal i proporcionar estratègies per avançar des de la pròpia singularitat.

Principis bàsics de l'educació emocional:

- Es desenvolupa al llarg de la vida.
- S'ha de desenvolupar a partir de processos viscuts.
- S'ha d'estructurar i integrar tot l'aprenentatge durant les pràctiques.

Per la seva banda, l'objectiu de l'adquisició de la competència social és la millora de les condicions de les relacions interpersonals i, per tant, de la convivència dins els centres educatius. Disposar de mecanismes per millorar la competència social de l'alumnat i la seva assertivitat enfront de la pressió de grup, els ajudarà a gestionar els conflictes dins d'un ambient de respecte i de valors democràtics. També facilitarà la prevenció de l'assetjament, el ciberbullying, la pertinença a grups violents...

DOCUMENTS RELACIONATS

PLA D'ACCIÓ TUTORIAL DC-52-ED-126

PLA DE DESENVOLUPAMENT PERSONAL: *en elaboració per la Comissió Pedagògica Personal*

ORIENTACIONS PER L'ELABORACIÓ DELS PROJECTES I PROCEDIMENTS DE CENTRE

AULA

Responsabilitzar l'alumnat del seu aprenentatge per tal de consolidar la seva autoestima, motivació i presa de decisions.

Programar activitats curriculars que fomentin l'autoestima tenint en compte totes les intel·ligències.

Treballar aspectes relacionats amb la intel·ligència emocional.

Utilitzar les dinàmiques de l'aula dels programes de competència emocional existents per expressar, comprendre i autoregular les seves emocions de manera positiva.

Realitzar activitats tutorials que capacitin l'alumne a fer front als impulsos emocionals i ser capaç de regular-los de forma positiva.

Plantejar activitats on l'alumne hagi de confiar plenament en si mateix per millorar les seves habilitats comunicatives (exposicions orals, debats...).

Tenir present els conceptes de les intel·ligències múltiples a l'hora d'agrupar els alumnes i les alumnes en treballs cooperatius.

Fer treballar els alumnes i les alumnes de manera que puguin desenvolupar i aplicar els diferents tipus d'intel·ligència.

Realitzar activitats d'aprenentatge cooperatiu i d'aprenentatge entre iguals, a diferents matèries, per a potenciar la participació i el reconeixement de tot l'alumnat de la classe.

Potenciar un espai i un temps a l'aula per poder gaudir de períodes de silenci, que permetin a l'alumnat els moments d'introspecció i reflexió propis de l'aprenentatge.

Treballar la intel·ligència intrapersonal mitjançant activitats que suposin temps d'introspecció i reflexió personal.

Realitzar activitats que permeten donar a conèixer els dots positius dels diferents alumnes per tal d'afavorir relacions positives a l'aula.

Reflexionar amb l'alumnat sobre la importància de respectar els diferents ritmes de treball i aprenentatge de cada alumne/a.

Realitzar activitats i potenciar esdeveniments que afavoreixin la creació de lligams afectius entre els membres de la comunitat educativa (actes de final de trimestre, festes de final decurs...).

Preveure qüestionaris o observacions d'aula que permeten detectar possibles problemes en la gestió emocional de l'alumnat.

Realitzar activitats on es treballi l'acceptació i el respecte a la diferència com a valors que promouen la inclusió.

Realitzar activitats d'apadrinaments entre l'alumnat de diferents nivells.

Programar dinàmiques d'aula perquè l'alumnat faci tasques concretes de responsabilització.

Treballar el contingut de contes i dilemes morals amb la metodologia reflexiva.

Fer dinàmiques d'aula que permetin expressar, de manera argumentada, opinions i pensaments.

Realitzar activitats tutorialis on l'alumne posi en joc la seva percepció ajustada i positiva de si mateix i la confiança en les seves possibilitats, per exemple l'aprenentatge de l'error.

Potenciar la tutoria com a espai de reflexió compartida entre docents i alumnes sobre les situacions quotidianes de centre.

Realitzar activitats d'aprenentatge cooperatiu a diferents matèries per a potenciar la participació i el reconeixement de tot l'alumnat de la classe.

CENTRE

Sensibilitzar la comunitat educativa en el treball de l'educació emocional.

Incorporar els valors de l'educació emocional al Projecte educatiu i a la resta de projectes.

Programar, des de les diferents àrees, activitats curriculars que tinguin en compte les intel·ligències múltiples.

Revisar les programacions per veure si hi són inclosos els temes d'educació emocional i desenvolupament personal.

Contemplar en l'atenció individualitzada els aspectes emocionals i afectius i les expectatives dels alumnes i les seves famílies.

Recollir en el pla d'acollida els aspectes emocionals de l'alumnat.

Tenir en compte els recursos que aporta aquest aplicatiu per treballar a l'aula l'educació emocional.

Disposar d'estratègies per poder recollir, canalitzar i tractar les diferents situacions de tensió emocional (pors i tabús, pèrdua i dol, vida i mort).

Incloure en el Pla de formació de centre actuacions formatives per a l'educació emocional.

Recollir en el traspàs d'informació primària-secundària les pràctiques i els recursos treballats en l'àmbit de l'educació emocional.

Recollir i difondre les bones pràctiques realitzades en educació emocional.

Sensibilitzar al claustre en el treball de la competència social.

Incorporar els valors de la competència social al Projecte educatiu i a la resta de documents del centre.

Tenir en compte en els criteris d'avaluació de les competències bàsiques la competència social.

Preveure en l'horari de centre la realització de tutories de classe i reunions de delegats i delegades...

Practicar i posar en pràctica les formes cíviques de relació com la salutació, els agraïments, les disculpes...

Concretar en el Pla anual de centre actuacions que promogui el compromís cívic.

Fer servir la carta de compromís educatiu per consensuar amb les famílies els objectius necessaris que ens permetin d'assolir un entorn de convivència.

Recollir i difondre les bones pràctiques com a modelatge per a l'adquisició de les habilitats socials.

ENTORN

Promoure la implicació de les famílies en els processos educatius per fomentar les relacions harmòniques amb un mateix i amb els altres.

Promoure, amb els mitjans de comunicació locals (ràdio, premsa, televisió), actuacions per millorar les relacions intrapersonals i interpersonals.

Promoure la participació en l'educació en el lleure i el compromís cívic del nostre alumnat.

Incloure la competència social en els continguts de formació per a famílies relacionar-los amb els continguts treballats a les tutories dels seus fills.

Fomentar campanyes d'acció cívica.

Donar a conèixer a l'alumnat i a les seves famílies les diferents entitats cíviques del territori i la forma de participar-hi.

Col·laborar en campanyes d'àmbit local per fomentar actituds cíviques que millorin la convivència.

3.1.2.3 Educació intercultural

JUSTIFICACIÓ

L'Educació intercultural és una resposta pedagògica a l'exigència de preparar a la ciutadania perquè pugui desenvolupar-se en una societat plural i democràtica. Té com a finalitat última la igualtat en drets, deures i oportunitats de totes les persones i el dret a la diferència en un marc de valors convivencials compartits. L'arribada de nous nous dels darrers temps forma part de la complexitat i el pluralisme de les societats actuals.

L'educació per a la convivència s'ha de basar en les relacions de confiança i reconeixement mutu, la construcció d'una identitat autònoma i d'una identitat col·lectiva per part de cada individu i el compromís i l'esforç per relacionar-se positivament. Els tres eixos bàsics sobre els quals s'ha de bastir l'educació intercultural són els següents:

- **Igualtat.** Garantir una educació bàsica i de qualitat per a tothom.

- **Diversitat.** Educar per aprendre a conviure en societats plurals i complexes, comprendre el món en tota la seva diversitat, compartir valors i valorar tothom.
- **Identitat.** Educar per contribuir a la construcció de personalitats madures i responsables, d'identitat múltiple, amb arrels i sentit de pertinença al territori on viuen. Aquestes actituds i actuacions afecten i impliquen per igual a autòctons i nousvinguts.

DOCUMENTS RELACIONATS

PLA D'ACCIÓ TUTORIAL DC-52-ED-126

PLA D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT DC-52-ED-125

ORIENTACIONS PER L'ELABORACIÓ DELS PROJECTES I PROCEDIMENTS DE CENTRE

AULA

Fer ús de mètodes d'aprenentatge cooperatiu (tutoria entre iguals, treball d'investigació, companys-guia...).

Reorganitzar periòdicament els grups dins l'aula per fomentar la relació entre l'alumnat.

Establir espais de comunicació personals amb el professorat (tutories individuals i personals).

Organitzar els grups classe amb la diversitat existent al curs.

Adaptar els materials a un llenguatge que sigui accessible a tot l'alumnat.

Promoure activitats per al desenvolupament de l'empatia i l'assertivitat (jocs de rol, simulacions, anàlisi de casos...).

Adreçar-se a tot l'alumnat utilitzant el nom i els cognoms amb una pronunciació correcta.

Divulgar, explicar i considerar les celebracions de les diferents comunitats presents a l'aula i en el centre.

Incorporar en el Pla d'acció tutorial continguts d'educació intercultural, fent incidència més en allò que ens uneix que no el que ens separa.

Incloure en el Pla d'acció tutorial activitats de diàleg que suposin una reflexió sobre els valors propis i creences, i una formació bàsica sobre el coneixement i el respecte a l'altre.

Incorporar en el Pla d'acció tutorial l'acompanyament educatiu de l'alumne/a més enllà del seguiment estrictament escolar (família, entorn..).

Actuar des de la cosmovisió: introduir continguts d'història, art, literatura, ciència, etc. de cultures no occidentals.

Plantejar activitats escolars que permetin que l'alumnat d'altres orígens mostri els seus coneixements o habilitats.

Reconèixer que l'alumnat nousvingut és portador de coneixements previs i fer-lo participar activament en les activitats del grup classe.

Transmetre la idea que les persones poden tenir diverses identitats culturals no excloents.

Intervenir de manera immediata i amb fermesa per eradicar actituds i expressions discriminatòries i reaccionar davant qualsevol acte de racisme o xenofòbia.

Introduir en el currículum ordinari (ciències socials, literatura, música, art visual i plàstica...) referències a les celebracions religioses de les confessions religioses presents al centre.

Treballar la llengua oral i la comunicació a totes les àrees, per tal de garantir la competència lingüística del català.

CENTRE

Sensibilitzar el claustre sobre la necessitat de treballar per l'educació intercultural.

Promoure en la *Carta de compromís* entre les famílies i el centre aspectes concrets que afavoreixin un bon clima de convivència alc entre.

Garantir, si cal amb el Servei de traducció i interpretació oral, que l'alumnat i la seva família coneguin el funcionament del centre.

Establir mecanismes per avaluar la progressió acadèmica de tot l'alumnat.

Preveure temps per a la realització d'assemblees de classe, de centre i reunions de la junta de delegats.

Garantir que la informació sobre el procés d'aprenentatge i els resultats d'avaluació els puguin entendre tot l'alumnat i les seves famílies.

Valorar i fer explícit els progressos de l'alumnat nouvingut, tant pel que fa als seus aprenentatges com als aspectes de relació amb el grup.

Redactar periòdicament un informe personalitzat que reflecteixi de forma qualitativa, respectuosa i positiva el progrés individual de l'alumnat nouvingut.

Fer servir estratègies d'avaluació amb l'objectiu que tot l'alumnat que s'ha incorporat recentment al centre pugui mostrar els seus coneixements i les seves habilitats.

Treballar amb el professorat i l'alumnat per generar expectatives altes i fer-les explícites a les famílies.

Disposar de llibres i materials que tractin sobre les diverses cultures de l'alumnat del centre i de l'entorn.

Promoure activitats lúdiques i esportives que permetin la creació d'experiències vivencials positives i enriquidores.

Ensenyar a l'alumnat un repertori de jocs de pati en els quals hi puguin participar tothom.

Garantir que els professionals del centre coneguin aspectes importants relacionats amb l'alumnat nouvingut i la seva cultura.

Fer conèixer i coordinar amb els diferents serveis del centre (servei d'acollida matinal, menjador escolar, activitats extraescolars...) les orientacions i les propostes pel que fa al dret a la diferència, l'equitat i l'educació intercultural.

Fer sentir a tota la comunitat educativa un clima de seguretat i de confiança.

Tenir un servei de mediació amb persones formades dels diferents sectors de la comunitat educativa.

Recollir i difondre les bones pràctiques.

ENTORN

Presentar a totes les famílies les diferents formes de participar en el centre i de donar suport al procés educatiu dels seus fills.

Coordinar amb les entitats culturals de l'entorn per organitzar activitats de sensibilització enfront d'actuacions xenòfobes i racistes.

Convertir els espais del centre educatiu (biblioteca, aula...) en espais de convivència.

Promoure projectes de convivència locals (policia de proximitat, entitats educatives...).

Difondre bones pràctiques com a xarxa educativa.

3.1.2.4 Educació per a la pau

JUSTIFICACIÓ

L'educació per a la pau té com a objectiu fomentar una cultura de pau i no violència. Juntament amb els valors que fan possibles preservar i millorar la vida de totes les persones.

L'educació per a la pau està conformada per tots els valors, comportaments, pràctiques, actituds, sentiments i creences que acaben construint-la.

L'articulació de la vida en comú, en pau i harmonia, requereix formació individual i col·lectiva, evolució professional i posada en pràctica d'accions concretes com a ciutadans i ciutadanes que formen part d'un món complex i globalitzat.

La convivència és el valor primordial de tota societat desenvolupada que conrea la pau, és a dir, d'aquella societat que utilitza el diàleg per resoldre les qüestions que es poden plantejar quotidianament. Ara mateix és un dels objectius més valuosos en un món on les distàncies s'escurcen però els desequilibris tendeixen a augmentar.

Així doncs, és imprescindible que el currículum s'imparteixi d'acord amb els valors propis d'una cultura de pau.

DOCUMENTS RELACIONATS

PLA D'ACCIÓ TUTORIAL DC-52-ED-126

PLA ANUAL PASTORAL DC-52-PT-065

ORIENTACIONS PER L'ELABORACIÓ DELS PROJECTES I PROCEDIMENTS DE CENTRE

AULA

Oferir recursos personals i col·lectius a les persones per evitar la violència en els conflictes.

Avaluar les activitats d'educació per la pau, si s'escau, per fer seguiment de resultats i impactes.

CENTRE

Participar d'algun projecte de foment de la pau com a experiència educativa.

Celebració del dia de la pau: activitats relacionades.

ENTORN

Participació al DENIP Municipal (primària)

Promoure una cultura de pau a través d'impulsar o participar en projectes d'aprenentatge-servei.

3.1.2.5 EDUCACIÓ PER LA RESPONSABILITAT

JUSTIFICACIÓ

Entenem per responsabilitat la capacitat de dur a terme els compromisos adquirits i d'assumir les conseqüències dels propis actes. En l'àmbit escolar, es tractaria doncs d'aconseguir que l'alumnat es comprometí en el seu propi procés d'aprenentatge, és a dir, que sabés quins són els seus deures i dur-los a terme de la forma més autònoma possible.

DOCUMENTS RELACIONATS

PLA D'ACCIÓ TUTORIAL DC-52-ED-126

NORMATIVES DE CONVIVÈNCIA LLAR, PARVULARI, PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA DC-52-ED-123,122,119 i 120

ORIENTACIONS PER L'ELABORACIÓ DELS PROJECTES I PROCEDIMENTS DE CENTRE

Aula

- Ajudar l'alumnat, des de la tutoria, que es marqui objectius d'aprenentatge i planifiqui l'acció per aconseguir-los.
- Prendre consciència del paper del professorat com a model.
- Valorar les tasques realitzades per estimular la responsabilitat.
- Ensenyar, a través del currículum, com el valor de la responsabilitat ha fet que homes i cultures aconseguixin les seves fites.
- Realitzar, des del currículum, accions de servei a la comunitat com un aprenentatge de responsabilitat cívica.
- Ajudar l'alumnat a tolerar la frustració quan no assoleixen les seves fites o s'equivoquen, i entendre que el fracàs també forma part de l'aprenentatge.

Centre

- Sensibilitzar la comunitat educativa sobre el valor de la responsabilitat en el procés acadèmic, personal i social de l'alumnat.

- Prendre consciència que tota la comunitat escolar (professorat, pares i mares, membres del PAS) som un model de referència per a l'alumnat.
- Elaborar i compartir amb el professorat mesures per estimular el valor de la responsabilitat entre l'alumnat.
- Dissenyar en l'acció tutorial activitats que fomentin el valor de la responsabilitat i el compromís, tant individual com col·lectiu.
- Fomentar entre l'alumnat, en el marc de l'acció tutorial, la planificació de l'estudi i la tasca setmanal tenint en compte les activitats extraescolars.
- Concretar en el currículum com es valorarà la responsabilitat de l'alumnat en les tasques escolars (la realització dels deures, la puntualitat en el lliurament, l'ordre, la netedat...)
- Incloure en el Pla de formació del professorat actuacions formatives sobre estratègies que fomentin la responsabilitat, el compromís i l'esforç davant els processos d'aprenentatge.
- Promoure entre l'alumnat accions de voluntariat i servei per a la comunitat.
- Fomentar la participació del centre en convocatòries, concursos i campanyes de solidaritat que estimulin el compromís cívic amb l'entorn.
- Recollir en el traspàs d'informació primària-secundària les pràctiques i els recursos utilitzats per promoure la responsabilitat entre l'alumnat.
- Recollir i difondre les bones pràctiques realitzades en el centre al voltant del valor de la responsabilitat i el compromís.

Entorn

- Compartir amb la família la importància d'educar en la responsabilitat i difonem entre les famílies la web escola-família.
- Compartir amb les famílies el nostre paper com a models de referència ja que els nens i els joves sovint imiten els pares i educadors i els tenen com a referents.
- Combatre amb les famílies el model d'èxit fàcil que molt sovint es projecta als mitjans de comunicació, col·laborant amb els mitjans d'àmbit local (ràdio, premsa, televisió) per tal de fer difusió de models d'èxit i d'implicació responsable dels membres de la comunitat.
- Col·laborar amb les administracions locals per promoure actuacions de compromís cívic que promoguin el sentit de la responsabilitat participativa.
- Promoure la participació compromesa i responsable de l'alumnat en les accions o actuacions solidàries de les entitats cíviqües de l'entorn.
- Promoure projectes de convivència comunitaris.
- Difondre la participació de qualsevol membre de la comunitat educativa en activitats de voluntariat i compromís amb l'entorn.
- Donar a conèixer en el centre i el seu entorn els mèrits (premis, publicacions...) en reconeixement al compromís de qualsevol membre de la comunitat educativa o municipal.

3.1.2.6 EL VALOR DEL'ESFORÇ

JUSTIFICACIÓ

L'esforç és la capacitat que tenim de treballar durant un temps continuat per aconseguir uns objectius determinats. En l'àmbit escolar, l'esforç constitueix la base fonamental perquè l'alumnat obtingui un major rendiment. El valor de l'esforç els ajudarà a ampliar al màxim les capacitats que porten dins per obtenir uns millors resultats. També els permetrà vèncer i superar els obstacles en els diferents àmbits de la seva vida (l'escola, la família, els amics...).

Cal tenir en compte que l'esforç és el resultat d'un procés en el qual també intervé la motivació perquè l'alumnat assoleixi els seus objectius. Conèixer els interessos i despertar la motivació dels nostres alumnes facilitarà aquest procés.

L'esforç no sempre és garantia d'èxit, les diferents capacitats i habilitats que puguin tenir el nostres alumnes també són factors decisius. Per aquest motiu, cal ajudar l'alumnat perquè conegui i assumeixi les pròpies limitacions i tolerin la frustració quan no assoleixin les seves fites. A més, els resultats de l'esforç no sempre són visibles a curt termini i cal engrescar-los perquè siguin constants.

Sovint, els infants i joves pensen que l'èxit és fàcil i que es pot aconseguir de manera ràpida, a partir de la sort o d'altres circumstàncies. Aquesta idea de vegades es reforça, per part d'algunes famílies, amb una actitud excessivament paternalista, facilitant que els nens tinguin allò que volen sense gaire esforç i evitant-los el fracàs. Per contrarestar aquesta falsa idea de l'èxit fàcil és molt important continuar incidint en el fet que les fites o objectius només es poden assolir a partir de l'esforç i la capacitat de superació.

El valor de l'esforç no es pot deslligar del de l'autoritat dels mestres. La paraula "disciplina" significa "ensenyar", no significa "castigar". El primer objectiu de la disciplina és protegir els alumnes dels perills i, el més important, és ensenyar-los a comprendre el que està bé i el que està malament (fer el que han de fer i no el que els ve de gust). La bona disciplina de forma gradual transforma un nen en un adult responsable, respectuós amb els altres, autònom i amb una bona autoestima. Establir límits raonables evita criar un nen massa protegit. Per ensenyar el respecte als altres s'ha d'aconseguir primer el respecte cap als adults.

D'altra banda, cal tenir en compte que l'esforç és el resultat d'un procés en el qual també intervé la motivació dels alumnes. Per això és bàsic que la coneguem i la potenciem al llarg del procés.

En el marc del Projecte de Convivència, l'esforç col·lectiu constitueix un valor bàsic per tal d'aconseguir un bon clima de centre i l'èxit educatiu de tot l'alumnat.

DOCUMENTS RELACIONATS

PLA D'ACCIÓ TUTORIAL DC-52-ED-126

ORIENTACIONS PER L'ELABORACIÓ DELS PROJECTES I PROCEDIMENTS DE CENTRE

Aula

- Ajudar, des de la tutoria, a marcar objectius d'aprenentatge i planificar l'acció per aconseguir-los.
- Ajustar els objectius a les capacitats i necessitats de l'alumnat.
- Ajudar-los a conèixer les seves capacitats i assumir les seves limitacions.
- Educar els alumnes en el valor de l'esforç de manera progressiva, augmentant els reptes i l'esforç que han de fer per aconseguir-los.
- Realitzar activitats tutorials que capacitin l'alumnat a fer front als compromisos que ha d'adquirir en el procés d'aprenentatge.
- Dissenyar activitats que donin resposta a les diverses capacitats de l'alumnat.
- Potenciar l'autonomia personal afavorint situacions d'aprenentatge en què l'alumne hagi de resoldre per ell mateix les dificultats.
- Ensenyar, a través del currículum, com el valor de l'esforç ha ajudat homes i cultures a aconseguir les seves fites.
- Ensenyar a establir prioritats per portar a terme les feines i els deures que s'han de realitzar.
- Realitzar activitats de treball cooperatiu i d'aprenentatge entre iguals, en les diferents matèries, per a potenciar el valor de l'esforç col·lectiu.
- Exigir l'adquisició d'hàbits i rutines: puntualitat, planificació, realització feines/deures.
- Fomentar la constància en les responsabilitats.
- Fixar normes de conducta per ajudar l'alumnat a controlar els seus impulsos i fomentar-los el valor de l'esforç.
- Prendre consciència del paper del professorat com a model.
- Elogiar les tasques realitzades per estimular la confiança en un mateix.
- Reconèixer l'esforç i la capacitat de superació que mostra l'alumnat quan assolix les fites o objectius d'aprenentatge.
- Ajudar-los a entendre l'error com a part del procés d'aprenentatge.
- Ajudar-los a tolerar la frustració quan no assolixen les seves fites o s'equivoquen, i fer entendre que el fracàs també forma part de l'aprenentatge.
- Promovem que l'alumnat ofereixi el seu esforç a la millora del seu entorn mitjançant activitats de servei a la comunitat.
  - Sensibilitzar la comunitat educativa en la potenciació del valor de l'esforç i d'altres relacionats (tenacitat, constància, auto responsabilitat, capacitat de superació...).
  - Prendre consciència que tota la comunitat escolar (professorat, pares i mares, membres del PAS) és un model de referència per a l'alumnat.

- Estimular la innovació per tal de promoure l'esforç de tots per aconseguir l'èxit educatiu.
- Incloure, en el marc de l'acció tutorial, activitats que fomentin el valor de l'esforç i la capacitat de superació de l'alumnat.
- Fer servir la carta de compromís educatiu per consensuar amb les famílies la necessitat de fixar hàbits que estimulin el sentit del deure, la responsabilitat i l'esforç personal.
- Incloure en el Pla de formació del professorat actuacions formatives sobre estratègies per fomentar valors instrumentals com l'esforç.
- Recollir i difondre les bones pràctiques realitzades en el centre al voltant de la cultura de l'esforç.

Entorn

- Presentar i compartir, amb les famílies, les diferents estratègies i metodologies que es fan servir per promoure en l'alumnat el valor de l'esforç i el sentit de la responsabilitat.
- Implicar les famílies en el fet d'educar els nois i les noies en l'adquisició de compromisos i l'autoexigència del seu compliment.
- Col·laborar amb les administracions locals per a què les actuacions culturals, lúdiques i esportives promoguin la cultura de l'esforç i el sentit de la responsabilitat.
- Promoure i acompanyar la participació responsable dels alumnes en les diferents entitats culturals, esportives i cíviques de l'entorn.
- Promoure la participació i la implicació responsable de l'alumnat en les accions o actuacions solidàries de les entitats cíviques de l'entorn.
- Implicar a les diverses entitats de l'entorn en el foment, en les seves activitats amb l'alumnat, de l'autoexigència i la responsabilitat individual i compartida.
- Promoure projectes de convivència comunitaris emmarcats en els valors que duen a una cultura de l'esforç individual i col·lectiu.

3.1.2.7 INCLUSIÓ

JUSTIFICACIÓ

L'educació inclusiva és la que ofereix a tots els infants i joves altes expectatives d'èxit educatiu, independentment de les seves característiques, necessitats o discapacitats i l'oportunitat de créixer conjuntament compartint experiències i situacions d'aprenentatge.

L'educació inclusiva sorgeix com l'expressió d'una opció social: la voluntat d'aconseguir una educació de qualitat per a tothom, independentment de les condicions personals, de gènere, d'origen social o de les capacitats de les persones que l'hagin de rebre.

La inclusió pretén que siguin els mateixos centres educatius els que s'adaptin a la diversitat de l'alumnat que tenen escolaritzat. Això implica identificar les barreres que dificulten l'aprenentatge, la socialització i la participació de l'alumnat i cercar-les, eliminar-les o minimitzar-les.

DOCUMENTS RELACIONATS

PLA D'ACCIÓ TUTORIAL DC-52-ED-126

PLA D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT DC-52-ED-125

OBJECTIUS GENERALS DE LA MESURA

Garantir una educació de qualitat i aconseguir-la per a tot l'alumnat, independentment de les seves condicions i característiques personals, ha esdevingut, en les últimes dècades, un dels objectius més destacables dels i de les professionals, les famílies, les institucions i les persones compromeses amb l'educació.

Un dels reptes de les societats del segle XXI és avançar, col·lectivament, en la igualtat de drets i oportunitats de totes les persones, sense discriminacions per raons d'origen, de sexe o capacitat.

Segons aquest nou plantejament, no es tracta de "reintegrar" ningú, sinó d'evitar deixar-lo fora de la vida escolar ordinària. No es posa l'èmfasi en la incorporació dels exclosos sinó en la construcció d'un sistema capaç de donar resposta a les necessitats de cadascú.

Des d'aquesta nova perspectiva es tracta d'acabar garantint que totes les persones puguin ser educades a les escoles del seu entorn normal de convivència, a la seva comunitat, poble o barri.

Seguint aquest punt de vista:

- El discurs sobre la inclusió és una manera de pensar i d'entendre tota l'educació i no només un seguit de recursos i de tècniques en relació a un determinat alumnat

- Construir una escola inclusiva deixa d'estar relacionat solament amb l'escolarització de les persones amb alguna discapacitat (com passava amb la integració), per plantejar-se donar resposta a la diversitat present a les aules. A la diversitat pròpia de tot l'alumnat amb molta o poca capacitat d'E relació.

Es tracta d'anar creant les condicions per tal que les escoles aconseguixin ser un nou espai d'educació per a tota la població. Per fer-ho, caldrà anar compartint la idea que la discapacitat és un fenomen humà universal i no pas un tret distintiu només d'uns grups per als quals s'hagin de fer polítiques especials. I caldrà anar reconeixent també la diversitat entre les persones com un fenomen complex, com el fruit de les característiques singulars dels individus, però també de les condicions en què són rebudes per l'entorn. Es tracta d'adoptar una mirada sistèmica en la qual individu i entorn s'influeixin mútuament d'una manera molt estreta.

- La inclusió és un procés sense fi per trobar millors formes, cada cop més adequades, de respondre a la diversitat.
- La inclusió s'interessa i posa especial atenció en la identificació i l'eliminació de les barreres a l'aprenentatge i la participació que pugui trobar l'alumnat. Es tracta d'utilitzar la informació obtinguda a través de les pràctiques educatives per estimular la creativitat i la resolució de les dificultats.
- La inclusió busca la presència, la participació i l'èxit de tot l'alumnat.
- La inclusió es fixa també, de forma especial, en aquells grups d'alumnat amb més risc de marginació o d'exclusió i amb majors dificultats per aconseguir un rendiment adient en l'aprenentatge escolar.

Aquestes "millors condicions perquè tothom pugui aprendre a l'escola" no es produiran per generació espontània. Si es vol construir una escola inclusiva caldrà avançar en diferents terrenys, tots ells interconnectats:

1. Caldrà mobilitzar les actituds, valors, creences i hàbits que comparteix una determinada comunitat educativa i especialment l'equip docent d'un centre.
2. Caldrà reflexionar i actuar en relació a les opcions organitzatives i estructurals preses als centres.
3. I també s'haurà d'actuar i reflexionar sobre les metodologies posades en pràctica i les formes de col·laborar entre el professorat, l'alumnat i les famílies.

Aquest és el nucli central de les tasques en favor de l'educació de qualitat per a tots. En favor de la progressiva eliminació d'obstacles a l'aprenentatge i de la participació de tots.

La inclusió implica un canvi en les expectatives d'aprenentatge de l'alumnat, un reconeixement de les possibilitats d'aprendre els uns dels altres i un treball interactiu dels professionals per donar respostes adequades a les necessitats de l'alumnat.

L'educació inclusiva de tot l'alumnat crea nous marcs de convivència i genera noves complicitats que afavoreixen l'equitat i la cohesió social.

ORIENTACIONS PER L'ELABORACIÓ DELS PROJECTES I PROCEDIMENTS DE CENTRE

A l'aula

- Incloure en el marc de l'acció tutorial actuacions de participació i cohesió de grup.
- Introduir materials i eines de suport per atendre la diversitat.
- Procurar que els professionals de suport actuïn majoritàriament dins les classes ordinàries.
- Aplicar metodologies inclusives per atendre tota la diversitat (treball cooperatiu, grups interactius, aprenentatge dialògic, treball per projectes...)
- Treballar la tutoria personalitzada i entre iguals.
- Tenir una estratègia flexible d'assignació de llocs per seure a l'aula que afavoreix la coherència social del grup.
- Fer participar l'alumnat en la decoració i l'organització de la classe.
- Planificar les sessions de classe perquè l'alumnat pugui demostrar les seves habilitats de maneres diferents: presentacions, debats, exposicions orals, treballs escrits, dibuixos, ús de la biblioteca, mitjans audiovisuals, treballs pràctics, ús de les TIC...
- Implicar el professorat de suport en la planificació, adaptació d'activitats i materials per l'aula i en la revisió de la programació.
- Buscar diferents tipus d'ajuts externs: estudiants en pràctiques, voluntaris...

Al centre

- Sensibilitzar el claustre en l'educació inclusiva.
- Incorporar els valors de la inclusió al Projecte educatiu i a la resta de documents del centre.
- Organitzar els horaris tenint en compte l'optimització dels recursos i l'atenció a la diversitat.

- Concretar en el Pla anual actuacions inclusives per a tota la comunitat educativa. Promoure, des de la Comissió d'atenció a la diversitat, espais de treball i reflexió per analitzar i millorar la resposta que es dona a la diversitat, i els passos que es fan i que cal fer per avançar en la inclusió.
- Acordar estratègies per assegurar les competències bàsiques a l'alumnat i per fer minvar cada any l'índex de fracàs escolar.
- Crear un banc de recursos per desenvolupar la inclusió.

A l'entorn

- Promoure la participació de les famílies en les diferents actuacions.
- Coordinar amb l'Administració local les actuacions culturals, lúdiques i esportives municipals que tinguin una dimensió educativa inclusiva.
- Implicar les institucions de la localitat en les activitats del centre i implicar-se en les activitats de les institucions de la comunitat.

3.2 Resolució de conflictes

Quan es produeixen situacions que atempten la convivència calen mecanismes d'actuació. D'acord amb un model integrat de resolució dels conflictes, entenem que per abordar les diferents situacions en què es poden trobar els centres calen orientacions i protocols per recuperar la relació entre les parts, reparar-ne els danys i aportar resolucions positives a aquestes situacions.

3.2.1 Absentisme

JUSTIFICACIÓ
<p>L'absentisme és l'absència reiterada i no justificada, dins de l'horari escolar, d'alumnat en edat d'escolarització obligatòria en el centre educatiu on està matriculat.</p> <p>Tanmateix, hi ha altres realitats que sovint s'inclouen en aquest terme que són tant o més greus, com: l'abandonament, la no escolarització o la desescolarització.</p> <p>La no escolarització sol produir-se en les primeres edats, mentre que l'abandonament escolar i la desescolarització són problemàtiques més presents entre els 12 i els 16 anys.</p>
DOCUMENTS RELACIONATS
<p>PROCEDIMENT SEGUIMENT I COMUNICACIÓ ABSENTISME PROCEDIMENT CONTROL ASSISTÈNCIA I PUNTUALITAT: LLAR PR-42-ELL-001 PARVULARI PR-42-EI-300 PRIMÀRIA PR-42-EP-022 SECUNDÀRIA PR-42-ES-051 FITXA COMUNICACIÓ ABSENTISME – Carpeta Professors en línea> Recursos</p>
NORMATIVA
<p><u>CONSTITUCIÓ ESPANYOLA</u>, 1978</p> <p>Art. 27 : Recull una proclamació del dret a l'educació i de la llibertat d'ensenyament.</p> <p><u>DECLARACIÓ UNIVERSAL DELS DRETS HUMANS</u>, 1948</p> <p>Estableix que tota persona té dret a l'educació i que l'educació ha de ser gratuïta, almenys en tot allò relatiu a la instrucció elemental i fonamental, fent constar l'obligatorietat en la instrucció elemental (art. 26.1)</p> <p><u>DECLARACIÓ UNIVERSAL DELS DRETS DE L'INFANT</u>, 1959</p>

Principi número 7: indica que l'infant té el dret a rebre educació, que serà gratuïta, almenys en la seva etapa elemental.

ESTATUT D'AUTONOMIA DE CATALUNYA

Art. 21: indica els drets i deures en l'àmbit de l'educació.

LLEI ORGÀNICA 2/2006, de 3 de maig, d'educació. BOE núm. 106 de 4.5. 2006

Títol preliminar, capítol 2, art. 4, assenyala que l'ensenyament bàsic és obligatori i gratuït per a totes les persones. Comprèn deu anys d'escolaritat i es desenvolupa, de forma regular, entre el sis i els setze anys d'edat.

Títol I, capítol 3, art. 27, inclou els programes de diversificació curricular, des del tercer curs d'educació primària fins el quart d'educació secundària, per a l'alumnat que ho requereixi amb l'avaluació corresponent.

Títol II, capítol. 2, art. 80.1, indica que les Administracions públiques desenvoluparan accions de caràcter compensatori.

LLEI ORGÀNICA 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del codi civil i de la llei d'enjudiciament civil. BOE núm.15 de 17.1.1996

Art. 13. Qualsevol persona o autoritat que tingui coneixement que un menor no està escolaritzat o no assisteix al centre escolar de forma habitual i sense justificació, durant el període obligatori, haurà de posar-ho en coneixement de les autoritats públiques competents, que adoptaran les mesures necessàries per a la seva escolarització.

LLEI 7/1985, de 2 de abril, reguladora de las bases de règim local. (BOE de 03/04/85)

A l'article 25 es concreta que els Municipis tenen competències per a participar en la vigilància del compliment de l'escolaritat obligatòria.

LLEI 12/2007, d'11 d'octubre de serveis socials. DOGC núm. 4990, de 18.10.2007

La Llei 12/2007, d'11 d'octubre de serveis socials regula i ordena el sistema de serveis socials amb la finalitat de garantir-hi l'accés universal per a fer efectiva la justícia social i promoure el benestar del conjunt de la població. També és objecte d'aquesta llei aconseguir que els serveis socials es prestin amb els requisits i els estàndards de qualitat òptims necessaris per garantir la dignitat i la qualitat de vida de les persones.

LLEI 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència. DOGC núm. 5641, de 02.06.2010

Article 52. Concreta què s'entén per no-escolarització, absentisme i abandó escolar i indica que són les administracions públiques les que han de detectar els possibles casos i adoptar de manera coordinada les mesures necessàries per a fer-hi front.

LLEI 12/2009, del 10 de juliol, d'educació. DOGC núm. 5422, de 16.07.2009

Títol I, article 5. Ensenyaments obligatoris.

Títol V, capítol 2, art. 57.5. "Els centres que imparteixen l'educació bàsica han d'adoptar les mesures pertinents per a atendre la diversitat de l'alumnat i per a continuar la comesa de detecció i prevenció de les dificultats en l'aprenentatge iniciada a l'educació infantil".

DECRET 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius. DOGC núm. 5686, de 05.08.2010

L'article 24 diu que les normes d'organització i funcionament dels centres han de preveure mesures correctores referides a les faltes injustificades d'assistència a classe i de puntualitat.

DECRET 279/2006, de 4 de juliol, de drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya. DOGC núm. 4670, de 6.7.2006.

Art. 21. Indica el deure d'assistir a classe i respectar els horaris establerts.

Art. 29.1 Indica el dret a l'educació i a l'escolaritat.

Documents d'organització i gestió del centre

Especifica que el centre dissenyarà i implementarà estratègies i actuacions per a la prevenció, la diagnosi i l'actuació precoç contra l'absentisme escolar.

Pacte Nacional per l'Educació, 2006

Àmbit IV. Indica la coresponsabilitat dels ajuntaments en la responsabilitat de fer complir l'escolaritat obligatòria.

ORIENTACIONS PER A L'ELABORACIÓ DE LA CARTA DE COMPROMÍS EDUCATIU.

Assenyala que les accions per garantir l'assistència de l'alumnat als centres han de ser fruit d'un treball conjunt i un compromís entre les famílies i els centres.

ORIENTACIONS PER L'ELABORACIÓ DELS PROJECTES I PROCEDIMENTS DE CENTRE

AULA

- Motivar explícitament l'assistència des de la tutoria i en el marc de l'acció tutorial.
- Implicar els companys de classe i el professorat en la valoració de la importància de l'assistència a l'aula.
- Fomentar que les tutories i els equips docents esdevinguin l'espai per a l'acompanyament acadèmic personal i social de l'alumnat i les seves famílies.
- Aplicar metodologies inclusives per atendre tota la diversitat (treball cooperatiu, grups interactius, aprenentatge dialògic, treball per projectes, aprenentatge - servei...).
- Dissenyar continguts més propers a les necessitats específiques del conjunt de l'alumnat per tal d'augmentar-ne l'interès per l'aprenentatge.
- Adaptar determinats continguts curriculars per respondre, d'una manera individualitzada, a les necessitats de l'alumnat absentista, procurant que participi i s'impliqui en el procés formatiu.
- Recollir l'assistència diària de l'alumnat i fer-ne un registre setmanal, per tal de permetre la intervenció immediata en el moment de detectar situacions d'absentisme escolar.
- Elaborar i aplicar un registre acumulatiu de les absències amb informacions quantitatives i qualitatives (causes, circumstàncies, processos) per grup-classe que permetin el seguiment de l'alumnat.
- Desenvolupar actuacions d'acollida per a l'alumnat que s'incorpora al centre després d'un període d'absentisme.
- Dur a terme un acompanyament individualitzat pel retorn a l'escolarització amb garanties d'èxit.
- Promoure la carta de compromís educatiu amb les famílies.

CENTRE

- Sensibilitzar a tota la comunitat educativa en la necessitat d'evitar l'absentisme.
- Recollir de forma sistemàtica i informatitzar les dades d'assistència quantitativa i qualitativa del l'alumnat.
- Analitzar i valorar les dades quantitatives sobre faltes d'assistència.
- Concretar, dintre del Pla d'acollida del centre, actuacions específiques destinades als alumnes en risc d'absentisme i d'exclusió social.
- Acordar un referent únic pel seguiment de les situacions d'absentisme, amb reconeixement institucional, per a la gestió de les dades i la coordinació interna i externa.
- Acordar els professionals de referència (interns i externs) pel seguiment de cada alumne/a absentista, juntament amb la comissió de convivència.

ENTORN

- Realitzar actuacions per la participació de les famílies, especialment de l'alumnat en risc.

- Compartir informació amb altres centres (projectes específics per a alumnes amb problemes d'aprenentatge, aules-taller, aules obertes, unitats d'escolarització compartida o similars).

3.2.2 Mediació

JUSTIFICACIÓ

La mediació és un procés de gestió positiva de conflictes. La mediació parteix del fet que quan es produeix un conflicte no es tracta de guanyar-perdre, sinó d'intentar arribar a un acord cooperatiu i consensuat entre les dues parts. Els processos de mediació resulten especialment efectius a l'hora de gestionar els conflictes que es produeixen entre persones que mantenen una relació quotidiana.

DOCUMENTS RELACIONATS

PROGRAMA DE MEDIACIÓ

ORIENTACIONS PER L'ELABORACIÓ DELS PROJECTES I PROCEDIMENTS DE CENTRE

AULA

Programar tallers per formar a part de l'alumnat com a mediadors, incorporant-se posteriorment com a part de l'equip de Mediadors del centre.

Utilitzar la sessió de tutoria amb el grup-classe com a recurs per tractar sistemàticament els conflictes que es produeixen a l'aula.

Fomentar que l'alumnat representant de la classe (delegats, sotsdelegats...) col·labori en la gestió positiva dels conflictes del grup.

Incorporar al Pla d'acció tutorial formació bàsica adreçada a l'alumnat sobre conflictes i mediació.

Dur un registre sistemàtic dels conflictes de l'aula: freqüència, tipologia, franja horària, matèria... i de les actuacions del professorat en cadascuna de les circumstàncies.

Animar l'alumnat a formar part de l'equip de mediació i a sol·licitar mediació quan sigui adient.

Introduir l'assemblea de classe com a espai de diàleg on tractar conflictes vinculats a la convivència i al treball escolar.

Incrementar, a la classe, el treball cooperatiu i el treball per projectes.

CENTRE

Sensibilitzar el claustre en la necessitat de potenciar una cultura de la mediació.

Incloure la cultura de la mediació en el Projecte educatiu i en la resta de documents del centre.

Clarificar i difondre els canals de gestió de conflictes del centre. Conèixer els models predominants de conflictes i els seus models de gestió.

Especificar les funcions de cadascun dels membres del centre a l'hora de gestionar els conflictes.

Dotar la coordinació de mediació de disponibilitat horària per gestionar i dinamitzar el servei de mediació.

Dotar la coordinació de mediació de disponibilitat horària per la formació de nous mediadors.

Fomentar la participació de l'equip de mediació en la sensibilització i difusió per aconseguir un bon clima de centre.

Recollir i difondre les bones pràctiques.

ENTORN

Promoure la participació de les famílies en les activitats a favor de la gestió positiva de conflictes.

Promoure i valorar la participació i implicació de l'alumnat en les diferents entitats locals, culturals, esportives i cíviques.

Col·laborar amb els serveis de mediació comunitària, familiar i penal.

Convidar agents educatius de l'entorn a participar en les activitats formatives del centre.

3.2.3 Escoles lliures de violència

JUSTIFICACIÓ

En compliment del capítol 5 de la LLei d'educació (Llei 12/2009), l'escola preveu les accions per afavorir el dret de tots els membres de la comunitat educativa de viure en un bon clima escolar.

Els procediments i normatives establerts es regeixen pel compliment dels següents principis:

- a) Vetllen per la protecció dels drets dels afectats i han d'assegurar el compliment dels deures dels afectats.
- b) Garanteixen la continuïtat de les activitats del centre, amb la mínima perturbació per a l'alumnat i el professorat.
- c) Empren mecanismes de mediació sempre que sigui pertinent.

Tanmateix i d'acord amb el que s'estableix en el **Pla Escoles lliures de Violència**, es preveuen una sèrie d'accions per garantir que l'escola sigui un espai segur i lliure de violència. Tolerància zero en actuacions contràries a la normativa de centre contra qualsevol acte de violència entre iguals. Es pretén, doncs, visibilitzar les violències ocultes als centres educatius, identificar-les i actuar-hi per protegir infants i adolescents.

MARC NORMATIU

[LLEI ORGÀNICA 2/2006, de 3 de maig, d'educació](#). BOE núm. 106 de 4.5.2006

En el Preàmbul proposa l'exercici de la llibertat, dins dels principis democràtics de convivència i la prevenció de conflictes i la seva resolució pacífica. Al Capítol I, article 1 sobre principis i finalitats de l'educació, fa novament èmfasi en l'educació per a la prevenció de conflictes i la seva resolució pacífica. Aquestes prescripcions es fan extensives tant a l'educació infantil, com a la primària, secundària obligatòria, batxillerat i formació professional (Títol I, capítols I, II, III, IV i V).

LLEI ORGÀNICA 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors. BOE núm. 11 de 13.1.2000

Aquesta llei fixa definitivament en 18 anys la majoria d'edat penal a l'Estat espanyol i insisteix en el caràcter primordialment educatiu i responsabilitzador de la jurisdicció de menors enfront del punitiu. Descriu un ampli catàleg de mesures per aplicar abans de decidir la privació de llibertat (internament). Una de les grans novetats és la incorporació del Programa de mediació penal juvenil (articles 19 i 51.2 "conciliació o reparació entre menor i víctima") com a oportunitat educativa que el Ministeri Fiscal promou en determinades condicions i que gaudeix a Catalunya d'una amplíssima i exitosa difusió.

LLEI 12/2009, del 10 de juliol, d'educació. DOGC núm. 5422, de 16 de juliol de 2009

Article 30. Apartat 5. Els centres han d'establir mesures de promoció de la convivència, i en particular mecanismes de mediació per a la resolució pacífica dels conflictes i fórmules per mitjà de les quals les famílies es comprometen a cooperar de manera efectiva en l'orientació, l'estímul i, quan calgui, l'esmena de l'actitud i la conducta dels alumnes en el centre educatiu.

Article 32

1. La mediació és un procediment per a la prevenció i la resolució dels conflictes que es puguin produir en el marc educatiu, per mitjà del qual es dona suport a les parts en conflicte perquè puguin arribar per si mateixes a un acord satisfactori.
2. El Departament ha d'establir les normes reguladores del procediment de mediació, que han de definir les característiques del procediment i els supòsits bàsics en què és procedent d'aplicar-lo.

LLEI 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en infància i l'adolescència. DOGC núm. 5641, de 02.06.2010.

Article 39. Els poders públics, a fi de garantir els drets dels infants i els adolescents a relacionar-se amb llurs famílies, han de fixar procediments específics de mediació familiar. El sistema de mediació també ha d'incloure els conflictes que afecten els infants i els adolescents en l'àmbit familiar.

[DECRET 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius.](#) DOGC núm. 5686, de 05.08.2010.

Article 19 Apartat e. L'aplicació de mesures per a la promoció de la convivència i dels mecanismes de mediació, així com la definició de les irregularitats en què pot incórrer l'alumnat quan no siguin greument perjudicials per a la convivència i l'establiment de les mesures correctores d'aquestes irregularitats i les circumstàncies que poden disminuir o intensificar la gravetat de la conducta de l'alumnat.

Article 23. Apartat 2. Les normes d'organització i funcionament han d'incorporar les mesures de promoció de la convivència establertes en el centre, així com els mecanismes i fórmules per a la prevenció i resolució dels conflictes. Entre aquests mecanismes s'ha de considerar el de la mediació, sense perjudici de les altres iniciatives de foment de la convivència i de la resolució pacífica dels conflictes que adoptin el Departament d'Educació i les persones titulars dels centres.

[DECRET 279/2006, de 4 de juliol, de drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya.](#) DOGC núm. 4670, de 06.07.2006

Promou la mediació i estableix que els centres que decideixin utilitzar-la en el procés de gestió de la convivència han de concretar als seus reglaments de règim interior el procediment de mediació previst en aquest Decret (Títol I, Article 5). També atribueix a la comissió de convivència del centre la funció de col·laborar en la planificació de mesures preventives i en la mediació escolar.

[DECRET 142/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària.](#) DOGC núm. 4915, de 29.06.2007.

[DECRET 143/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria.](#) DOGC núm. 4915, de 29.06.2007.

El Decret 142/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària i el Decret 143/2007, de 26 de juny de pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria, defineixen la competència d'autonomia i iniciativa personal com l'adquisició de la consciència i aplicació d'un conjunt de valors i actituds personals interrelacionats, com la responsabilitat, la perseverança, el coneixement de si mateix i l'autoestima, la creativitat, l'autocrítica, el control emocional, la capacitat d'elegir, d'imaginar projectes i portar endavant les accions, d'aprendre de les errades i d'assumir riscos.

DOCUMENTS RELACIONATS

NOFC	DC-52-ED-028
NORMES DE CONVIVÈNCIA LLAR D'INFANTS	DC-52-ED-123
NORMES DE CONVIVÈNCIA PARVULARI	DC-52-ED-122
NORMES DE CONVIVÈNCIA PRIMÀRIA	DC-52-ED-119
NORMES DE CONVIVÈNCIA SECUNDÀRIA	DC-52-ED-120
PROCEDIMENT PER APLICAR SANCIONS A PRIMÀRIA	PR-42-GN-019

PROCEDIMENT ASSETJAMENT	PR-42-GN-001
PROCEDIMENT PER APLICAR SANCIONS CORRECTIVES	PR-42-ES-135
PLA D'ACCIÓ TUTORIAL	DC-52-ED-126
PLA DE FORMACIÓ DE CENTRE	DC-52-ED-008
REGISTRE D'INCIDENTS D'ASSETJAMENT	FT-42-GN-100
FULL RECOLLIDA D'INFORMACIÓ I ACCIONS ASSETJAMENT.	FT-42-GN-101
FULL D'OBSERVACIÓ ASSETJAMENT	FT-42-GN-102
ACCEPTACIÓ NORMATIVA	FT-42-GN-391
REGISTRE D'INCIDÈNCIES FALTES GREUS PRIMÀRIA	FT-42-EP-032
MODEL FALTA LLEU	FT-42-ES-100
DOCUMENT REGISTRE DE FALTA GREU	FT-42-ES-114
NOTIFICACIÓ D'INCIDÈNCIES (AMONESTACIONS ALUMNES)	FT-42-ES-101
CONTROL SANCIONATS PATI – INTERN	FT-42-ES-102
FORMAT DE DOCUMENTS OBERTURA I TRÀMITS EXPEDIENT	FT-42-GN355
SANCIONADOR ALUMNE	
FORMAT INCIDÈNCIES FPCT	FT-42-FP-076

CONFLICTES LLEUS

Què són els conflictes lleus?

Els conflictes lleus són el conjunt de conductes contràries a les normes de convivència del centre. Son totes aquelles interaccions que malgrat no estar tipificades en el Reglament de règim interior de centre són font de malestar o dificulten el dia a dia. Es tracta, majoritàriament, de situacions de conflicte interpersonal que, amb la formació i les eines adients, els nois i noies poden solucionar per si mateixos.

Són conductes disruptives que causen molta dedicació de temps i d'esforços, amb efectes negatius sobre l'alumnat que els produeix, l'alumnat que els pateix i sobre tot al professorat.

La mediació escolar permet abordar la gran majoria de conflictes que sorgeixen en el dia a dia del centre, especialment quan aquests conflictes es produeixen entre alumnes i no responen a situacions regulades per la normativa.

La mediació complementa la gestió de conflictes, com una via paral·lela a la normativa.

Orientacions per a l'elaboració de projectes i procediments de centre.

A l'aula

- Programar sessions preventives per desenvolupar l'assertivitat i l'empatia.
- Elaborar instruments de detecció i registre de les situacions conflictives més habituals.
- Treballar l'educació emocional per facilitar la gestió efectiva de conflictes a l'aula.

- Incloure en les reunions de l'equip docent l'anàlisi dels conflictes, les possibles causes i les propostes de millora i prevenció.
- Fer participar l'alumnat del procés d'establiment de normes de convivència.
- Afavorir que el docent i especialment el tutor o la tutora puguin disposar de temps i espais per tractar els petits conflictes al més aviat possible.
- Gestionar la comunicació i col·laboració amb les famílies per afavorir-ne la implicació en la solució dels conflictes.
- Organitzar, a les sessions de tutoria, assemblees de grup per tal que tot l'alumnat participi en la gestió dels conflictes.
- Crear un espai de reflexió compartida docent-alumne/a sobre les situacions conflictives a l'aula.

Centre

- Incorporar en el Pla d'acció tutorial el treball per al desenvolupament de competències pròpies de l'àmbit de la convivència: social, dinàmica de grup, educació emocional, coeducació, educació sexual...
- Possibilitat d'incorporar en el Pla de formació de centre activitats adreçades a docents, personal d'administració i serveis, alumnat i pares i mares sobre la gestió de petits conflictes.
- Potenciar l'actuació de l'equip de mediació (fer difusió, habilitar un espai de mediació i nomenar coordinador o coordinadora de l'equip de mediació, reconèixer la tasca dels mediadors).

A l'entorn

- Elaborar la carta de compromís educatiu entre les famílies i el centre per afavorir la bona convivència i la implicació conjunta per assolir-la.

CONFLICTES GREUS

Què són els conflictes greus?

Els conflictes greus són aquelles situacions de violència verbal o física que perjudiquen notablement la convivència en el centre, perquè generen sentiments d'indefensió, inseguretat i angoixa en els membres de la comunitat educativa.

Aquestes conductes poden afectar qualsevol membre de la comunitat educativa o dependència del centre i es poden produir en el propi centre o en el seu entorn immediat.

En els casos esmentats, i tenint sempre en compte l'edat de l'alumnat, cal actuar amb protocols fixos i sense cap tipus d'improvisació. Parlem de protocols de seguretat perquè està en joc la confiança imprescindible que tots els membres de la comunitat educativa necessiten per poder treballar amb èxit.

Orientacions per a l'elaboració de projectes i procediments de centre.

A l'aula

- Treballar programes de prevenció del conflicte greu que fomenten l'assertivitat i l'empatia.
- Treballar, en les sessions de tutoria i en la resta d'àrees curriculars, el Decret d'autonomia de centres i les normes de convivència.
- Fer activitats, a les sessions de tutoria, en què l'alumnat comparteixi i discerneixi clarament els límits entre conductes impròpies i identifiqui conductes greument perjudicials per a la convivència.
- Presentar els plans de prevenció local i el treball de la policia de proximitat mitjançant xerrades a càrrec de professionals de serveis socials i d'agents dels cossos de seguretat públics.
- Incloure en el marc de l'acció tutorial el treball sobre les conseqüències dels accidents per infraccions del codi de circulació i de les conductes de risc associades al consum de alcohol i de substàncies tòxiques, i també la violència de gènere.
- Elaborar materials de registre dels conflictes que es donen a l'aula.
- Incloure en el marc de l'Acció tutorial materials de sensibilització front la violència (de gènere, xenòfoba, homòfoba, de les Bandes Juvenils Organitzades Violentes...)

Al centre

- Vetllar per un tractament no alarmista dels temes de violència.
- Contribuir, amb diferents actuacions i actituds, a fer que l'alumnat i tota la comunitat educativa percebin el clima de seguretat i confiança necessaris per poder treballar i estiguin convençuts que el centre intervé amb rapidesa per protegir els qui pateixen alguna situació de violència o maltractament.
- Donar a conèixer a tots els membres de la comunitat educativa el Decret d'autonomia de centre i les normes de convivència, com també el protocol marc d'actuació en casos d'abusos sexuals i altres maltractaments greus amenors.
- Possibilitat d'incloure en el Pla de formació de centre la formació adient per a tota la comunitat.
- Disposar de canals de comunicació clars i fiables per tal que l'alumnat i les seves famílies puguin contribuir en la detecció de situacions d'injustícia, violència o maltractament i col·laborin en la seva prevenció.
- Oferir a l'alumnat, sempre que sigui possible, el programa de mediació com a alternativa a un procés sancionador i, en cas contrari, com a actuació educativa complementària.
- Facilitar informació a tota la comunitat educativa sobre les competències i el funcionament de les forces de seguretat i dels serveis socials.
- Elaborar registres per anotar els conflictes que es donen, el lloc on es produeixen i les possibles causes.
- Elaborar i difondre els protocols d'actuació establerts per garantir la seguretat de tots els membres de la comunitat educativa.
- Fer conèixer a tota la comunitat educativa l'existència i funcionament de la Unitat de Suport a la Convivència Escolar (USCE), una unitat d'assessorament

telefònic i si cal també presencial, format per professionals docents, de la Inspecció educativa i de l'Assessoria jurídica del Departament d'Ensenyament.

A l'entorn

- Vetllar per un tractament no alarmista dels temes de violència.
- Promoure que les famílies explicitin la seva implicació en la problemàtica de la convivència mitjançant un contracte educatiu amb el centre que inclogui la seva participació en les mesures previstes de resolució de conflictes.
- Fer sentir a tota la comunitat educativa un clima de seguretat i de confiança coordinant-nos amb els agents de seguretat pública.
- Proposar l'elaboració de protocols d'actuació front les actuacions violentes greus que es donin a l'entorn dels centres educatius i on estiguin implicades persones de la comunitat educativa.
- Coordinar-se amb les administracions locals, perquè les actuacions culturals, lúdiques i esportives municipals tinguin una dimensió educativa a favor de la convivència.
- Mantenir contacte periòdic al llarg de tot el curs escolar amb els agents de seguretat pública i d'atenció social i sanitària del municipi.
- Mantenir contacte periòdic amb els mitjans de comunicació locals per promoure un tractament no alarmista dels temes de violència.
- Proposar l'elaboració de materials de registre i seguiment amb les entitats de l'entorn i els agents de seguretat pública, per l'anàlisi, gestió i seguiment dels conflictes del entorn.
- Promoure l'elaboració de Projectes de convivència locals, intercentres... amb l'administració local i la xarxa social.
- Col·laborar amb les entitats culturals del municipi en temes problemàtics com ara la violència xenòfoba, l'abús de tòxics, els accidents per infraccions del codi de circulació, els grups violents, etc.

ASSETJAMENT

Amb la finalitat de tenir a la disposició del centre la formació, les estratègies i els recursos necessaris per desenvolupar un projecte de prevenció, detecció i intervenció davant l'assetjament amb la participació de tota la comunitat escolar, l'escola està adherida a dos programes que plantegen aquests objectius:

- **PROGRAMA TUTORIA ENTRE IGUALS**
- **PROGRAMA D'INNOVACIÓ #AQUIPROUBULLYING**

A més del caràcter preventiu i d'arribar a tota la comunitat educativa, aquests programes faciliten que l'alumnat qui actui com observador i agent actiu i compromès en la lluita contra l'assetjament alhora que adquireix les actituds i els valors propis de la competència social i ciutadana.

PROTOCOLS

El Departament d'Ensenyament estableix els següents protocols d'intervenció relacionats amb la prevenció, detecció i actuació enfront la violència:

- [Circuit Simplificat davant conductes de l'alumnat greument perjudicials.](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront l'assetjament escolar a persones LGBTI](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant l'assetjament i el ciberassetjament entre iguals](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant conductes d'odi i discriminació](#)
- [Protocol d'actuació amb menors de catorze anys en situacions de conflicte o comissió d'una infracció penal](#)
- [Protocol d'intervenció en cas de conflicte greu](#)
- [Protocol de prevenció, detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant la violència masclista entre l'alumnat](#)
- [Protocol d'àmbit comunitari de prevenció, detecció i intervenció davant situacions d'absentisme](#)

3.3 Marc organitzatiu

No és possible la convivència si no tenim una organització que gestioni, articuli i doni sentit a les actuacions i als processos. L'organització afavoreix o dificulta el clima de convivència. Per tant, un projecte de convivència ha de prevenir actuacions sobre aspectes organitzatius dels centres.

En aquest sentit, és imprescindible que el Projecte de Convivència sigui un document viu, interrelacionat i coherent amb la resta de documents de centre. Per tal dur a terme totes aquestes accions relacionades amb la convivència l'equip directiu de l'escola té en compte el marc normatiu i els recursos humans de què disposa i la gestió establerta.

Com s'ha comentat a cada apartat, hi ha establerts uns mecanismes organitzatius que garanteixen el desenvolupament de cada àmbit tan a nivell personal com documental. Cada etapa està gestionada, organitzativament, per un cap d'estudis que compta amb un equip de coordinadors de cicle/curs. I també cada etapa compta amb una CAD, les quals es reuneixen sistemàticament una vegada al mes i que també vetlla pel correcte desenvolupament d'alguns aspectes del Pla de Convivència.

Cal dir que, documentalment, la majoria d'actuacions estan recollides en procediments que unifiquen i sistematitzen les accions que es duen a terme i la documentació que s'utilitza.

3.3.1 Acollida

JUSTIFICACIÓ
<p>L'acollida és el conjunt sistemàtic d'actituds i actuacions que el centre posa en funcionament, bé per guiar la incorporació òptima dels nous membres de la comunitat educativa en la vida i la cultura quotidiana, bé per facilitar la reincorporació al centre després de processos d'absència.</p> <p>Els processos d'acollida mereixen una atenció especial dins el projecte de convivència de centre perquè, com a primer moment de socialització, poden esdevenir un element clau per a la creació de vincles, per establir un bon clima relacional i per afavorir la implicació en el centre de tots els seus membres. Dins el procés d'acollida, la carta de compromís educatiu és un document clau per formalitzar aquesta corresponsabilitat i implicació entre el centre educatiu i les famílies.</p> <p>D'altra banda, l'arribada constant i nombrosa de famílies novingudes, conjuntament amb la gran mobilitat d'alumnat en els centres, ha posat en evidència la importància dels processos d'acollida, que cal gestionar adequadament. Aquests processos no van adreçats només a l'alumnat i a les famílies novingudes, també van adreçats a la resta d'alumnat i famílies, al professorat i personal de l'administració i serveis que s'incorpora al centre i a d'altres professionals que hi puguin intervenir.</p> <p>Cal remarcar que és imprescindible tenir en compte l'aspecte emocional de l'acollida inicial, especialment en el cas de l'alumnat novingut i de les seves famílies, per evitar el possible xoc emocional que suposa l'arribada a un entorn social i cultural completament nou.</p>
DOCUMENTS RELACIONATS
<p>PLA D'ACOLLIDA DC-52-ED-014 PROCEDIMENT PER REBRE ALUMNES NOUS A L'ESCOLA PR-42-GN-019</p>
OBJECTIUS GENERALS DE LA MESURA
<p>Aconseguir l'adaptació de l'alumnat el nou professorat i personal del Centre.   Informar a les famílies de l'organització i de les activitats educatives del Centre.   Mantenir les relacions amb les famílies.   Conèixer i aprendre les normes de convivència per tal de facilitar l'adaptació al Centre.</p>
ORIENTACIONS PER L'ELABORACIÓ DELS PROJECTES I PROCEDIMENTS DE CENTRE
<p>AULA</p> <p>Realitzar a l'aula activitats prèvies a l'arribada del nou alumnat per facilitar el coneixement i millorar la rebuda.</p> <p>Preveure l'activitat a realitzar el dia d'incorporació de nou alumnat per facilitar la seva participació i integració en el grup classe.</p> <p>Tenir previst el material necessari, lloc on seure, company, informació pràctica a facilitar, el dia d'incorporació de nou alumnat...</p>

Preveure el dia d'incorporació dels nous alumnes per tal que sigui el tutor/a del seu grup qui faci l'acollida.

Establir un company guia dels alumnes nous per facilitar l'acollida.

Realitzar, en cas de dubte, una avaluació inicial per tal d'establir, si s'escau, un pla individual que faciliti l'acollida dels/les alumnes a l'aula.

Treballar amb el grup, si s'escau, els trets culturals del nou alumnat per tal de trobar punts compartits.

Preveure activitats que ajudin al coneixement, al respecte i a la valoració de la cultura de tot l'alumnat.

Contemplar l'esbarjo com un espai important de socialització i programar activitats per facilitar la cohesió de grup.

Elaborar procediments i mesures d'acollida específiques per l'alumnat que es reincorpora a l'aula després d'una absència prolongada.

Afegir a la carta de compromís educatiu continguts específics on s'inclogui el compromís de centre, de les famílies i de l'alumne/a (en el cas que cursi Cicle Superior de Primària o ESO) per millorar l'assistència al centre.

Preveure en el marc d'acció tutorial, actuacions per a l'acollida de l'alumnat nou en el centre i l'entorn.

Establir mesures organitzatives i metodològiques per afavorir la integració de l'alumnat nou al grup classe.

Impulsar la participació de l'alumnat nou en el grup classe.

CENTRE

Sensibilitzar el claustre de la necessitat d'establir una bona acollida.

Recollir el caràcter acollidor del centre en el Projecte educatiu i en la resta de documents del centre.

Elaborar un Pla d'acollida a partir de les necessitats de centre, de cada etapa i les expectatives dels diferents agents de la comunitat.

Descriure al Pla d'acollida, el procés de rebuda i atenció inicial del nou alumnat, famílies, professorat, PAS i d'altres professionals que puguin fer incidència en el centre.

Elaborar actuacions específiques pel procés d'acollida.

Establir la persona encarregada de l'acollida dels nous professionals (professorat, PAS, etc).

Convocar una reunió a inici de curs amb totes les persones que s'incorporen al centre per compartir el projecte educatiu i els diferents projectes que desenvolupa el centre.

Recollir, a la carta de compromís educatiu, les informacions més rellevants del centre i els possibles canals de participació de les famílies.

ENTORN

Informar els pares i mares de les activitats que organitza l'AMPA.

Promoure que l'associació de mares i pares organitzi activitats que facilitin la integració i el coneixement mutu de totes les famílies

Donar a conèixer i orientar l'alumnat i les famílies sobre activitats de fora escola per tal de facilitar la seva integració social.

3.1.3 Estructura i gestió de recursos i participació

3.3.2.1 Comissió de convivència i responsable de benestar

Amb la finalitat de fer el seguiment de les diferents accions previstes en aquest pla i sobretot del nivell de resolució de conflictes, es crea una Comissió de Convivència plural i flexible composta pels següents agents:

- Direcció i representant de l'equip titular de centre.
- Caps d'estudi de les diferents etapes.
- Coordinació Pedagògica.
- Membres del Departament d'Orientació.
- Alumnat.
- Famílies.
- Responsable de benestar – membre del Consell Escolar del centre.
- Docents
- Responsables de menjador i activitats extraescolars.

Atenent a la flexibilitat pretesa, la Comissió de Convivència adopta diferents fórmules organitzatives:

- Elaboració, seguiment i avaluació del Pla de Convivència:
  - Components: direcció, caps d'estudi, coordinació pedagògica, departament d'orientació, responsables de menjador i extraescolars.
  - Pel seguiment del Pla també es preveu la participació dels alumnes delegats de Cicle Superior i Educació Secundària i de les famílies a partir de les reunions amb pares delegats
  - Planificació: ordinària - trimestral.
- Gestió de conflictes:
  - Components: direcció, docent, cap d'estudi, departament d'orientació. Si s'escau responsables de les activitats extraescolars.
  - Planificació: extraordinària.

El responsable de benestar serà l'agent que, dins del Consell Escolar, vetllarà pel correcte funcionament de les accions previstes en aquest Pla.

3.3.2.2 Formació

El centre, a partir del seu Pla de Formació, garanteix la capacitació, actualització i transferència en els següents àmbits relacionats amb una proposta d'escola lliure de violència:

- Assetjament
- Mediació
- Altres formacions relacionades amb la prevenció, detecció i acció enfront la violència.

3.3.2.3 Norma

Al punt Escoles lliures de violència es concreten les diferents disposicions prescriptives i internes relacionades amb la normativa de convivència.

3.3.3 Comunicació

JUSTIFICACIÓ

Entenem per comunicació, en general, el fet de transmetre informació d'un punt a un altre. En particular definim la comunicació humana com el procés mitjançant el qual unes persones es posen en contacte amb unes altres per expressar saber, un estat d'ànim, un desig, una opinió. La comunicació produeix –o aspira a produir- un intercanvi, una anada i tornada, una mena d'espiral que aporta més informació i més coneixement i estimula noves comunicacions.

Les persones construïm el nostre pensament en interacció amb altres persones. Aprendre és una activitat cognitiva i social en la qual el fet de comunicar-se esdevé una competència clau a l'hora de construir els fonaments de la cultura i de la ciutadania.

Entenem per competència comunicativa lingüística i audiovisual la capacitat de saber comunicar oralment (conversar i escoltar) i expressar-se per escrit i amb els llenguatges audiovisuals, fent servir el propi cos i les TIC, amb la gestió de la diversitat de llengües, l'ús adequat de diferents suports i tipus de text i l'adequació a les diferents funcions

D'entre els elements que cal tenir en compte a l'hora de comunicar-nos de manera efectiva, cal destacar el coneixement des de la diversitat cultural dels diferents contextos socials i culturals, així com les estratègies necessàries per adequar-nos a les situacions comunicatives.

La competència comunicativa és imprescindible per adoptar decisions i cohesionar els grups humans, acceptar i fer crítiques constructives, posar-se en el lloc de l'altre de manera empàtica, respectar opinions diferents de les pròpies amb sensibilitat i esperit crític; també cal per desenvolupar l'autoestima i la confiança en un mateix i treballar en grup de manera cooperativa. Comunicar-se i conversar són, doncs, accions que suposen habilitats per establir vincles i relacions constructives amb les altres persones i amb l'entorn i apropar-se a cultures noves, que adquireixen consideració i respecte en la mesura en què es coneixen. Per això, les competències de comunicació són presents en la capacitat efectiva de conviure i de resoldre conflictes.

La majoria d'alguns autors estableixen els següents punts de partida per parlar de la comunicació:

3.1.3.5 És impossible no comunicar, perquè en un sistema determinat, qualsevol comportament d'un membre té un valor de missatge per als altres.

3.1.3.6 En la comunicació sempre es pot distingir entre aspectes de contingut o semàntics i aspectes relacionals entre emissors i receptors. Segons alguns autors, l'aspecte de relació, és a dir, el nivell emocional del missatge, és el més important.

Quan ens comuniquem mitjançant les paraules, la qualitat de veu i també l'expressió corporal adquireixen una especial rellevància.

Si les paraules són el contingut del missatge, les postures, els gestos, el contacte visual, l'expressió i el to de veu són el context o els components de la comunicació no verbal en què el missatge queda emmarcat, i tots junts donen sentit a la comunicació. És molt important mantenir coherència entre el contingut i el context d'una comunicació per

conservar un grau de credibilitat i de confiança elevats entre la persona comunicadora i la persona receptora.

Com a docents utilitzem constantment les nostres habilitats comunicatives i bona part de la nostra eficàcia com a educadors es basa a aprofitar positivament aquestes habilitats

De la comunicació depèn l'eficàcia en la interacció alumne/a-docent, per la qual cosa les habilitats en matèria de comunicació són una qualitat fonamental per al professional de l'educació. Una bona comunicació és la base de les relacions i dels aprenentatges.

L'escola és, després de l'entorn familiar, el lloc on s'aprèn a viure i a conviure. El tipus de comunicació que s'estableix en un centre condicionarà la seva capacitat per a ser inclusiu i acollidor. És en la socialització, on, des de petits, construïm la nostra identitat cívica a partir de la comunicació que establim amb el grup d'iguals, amb el professorat o els educadors i amb el resultat de les experiències viscudes en l'entorn escolar. Desenvolupar unes bones habilitats socials i comunicatives en l'alumnat afavorirà la cohesió social i ajudarà a trencar estereotips i a millorar la convivència, perquè ens resultarà més fàcil cercar alternatives als possibles conflictes

OBJECTIUS GENERALS DE LA MESURA

Cal assegurar:

- 3.1.3.7 Una bona comunicació amb l'alumnat.
- 3.1.3.8 Una bona comunicació entre professorat, personal no docent i equip directiu.
- 3.1.3.9 Una bona comunicació del centre amb les famílies i la resta de comunitat educativa.

ORIENTACIONS PER L'ELABORACIÓ DELS PROJECTES I PROCEDIMENTS DE CENTRE

AULA

Incorporar a l'aula activitats d'interacció entre l'alumnat per a la millora de la competència de comunicació oral (conversar, escoltar i parlar).

Treballar la llengua oral i la comunicació a totes les àrees.

Fixar-nos en el to de veu que utilitzem, en la fluïdesa verbal i en la claredat en l'exposició quan fem alguna intervenció a l'aula.

Mantenir el contacte visual amb el nostre alumnat.

Formar l'alumnat en els diferents tipus de comunicació verbal i no verbal (visual, gestual i corporal) per a la millora de la comunicació.

Formar l'alumnat en la comunicació audiovisual. Fer-lo capaç d'entendre els missatges audiovisuals i de crear els seus propis missatges.

Observar la transmissió, als mitjans audiovisuals, dels models dominants a la nostra societat així com els seus valors i creences. (El rol masculí i femení, la invisibilitat de la població immigrada, el racisme...)

Deixar que l'alumnat expressi els seus sentiments abans de valorar-lo

Potenciar el treball cooperatiu entre iguals a l'aula.

Promoure activitats que permetin expressar i argumentar opinions, pensaments, emocions i vivències.

Incorporar els llenguatges expressius i artístics a la pràctica educativa per aportar-hi una dimensió creativa i transformadora.

Fer servir les tecnologies de la informació i de la comunicació com a eina per enriquir la competència comunicativa.

Fer activitats per a la cerca, selecció i processament de la informació, a partir de tot tipus de mitjans.

CENTRE

Sensibilitzar el claustre i tota la comunitat educativa de l'ús del català com a llengua de cohesió social i d'igualtat d'oportunitats.

Sensibilitzar el claustre en la necessitat de potenciar la comunicació entre tots els membres de la comunitat educativa.

Incloure propostes de creació i ús de revistes en suport paper o digital, blocs, webs i tot tipus de recursos telemàtics com a eines per a la millora comunicativa de la comunitat educativa.

ENTORN

Promoure la participació de les famílies en les activitats organitzades pel centre per potenciar la comunicació entre elles i entre els diferents membres de la comunitat educativa.

Promoure jornades i grups de treball amb les famílies per parlar i debatre sobre el valor de la comunicació i la seva incidència en les relacions personals, familiars i socials.

Fomentar la carta de compromís educatiu com a instrument que estableix el marc de comunicació on són possibles les aliances i les complicitats entre la família i el centre.

Coordinar-se amb les administracions locals perquè les actuacions culturals, lúdiques i esportives municipals tinguin una dimensió educativa de competència comunicativa.

Coordinar-se amb els mitjans de comunicació (ràdio, premsa, televisió) i utilitzar els recursos que ens poden oferir per millorar la competència comunicativa de l'alumnat.

Participar en activitats públiques, conjuntament amb alumnat d'altres centres, que permetin desenvolupar la dimensió comunicativa.

Reflectir en actes i celebracions la diversitat lingüística del centre (per Sant Jordi produir textos narratius i poètics en les llengües d'origen de l'alumnat, fer recitals de poesia i lectura de textos en diferents llengües...).

Coordinar-se amb les biblioteques municipals per participar en activitats que visualitzin les diferents llengües, com per exemple l'activitat "contacontes".

4. Avaluació

A final de curs, s'avaluen diferents aspectes del Pla de Convivència per tal de treure conclusions i aplicar les mesures de millores oportunes.

A final de curs, seguint les instruccions de l'equip directiu, l'equip docent contestarà una enquesta, enviada via Google, als mestres i professors de cada etapa, valorant el funcionament de les diferents accions desenvolupades.

Els ítems de l'enquesta seran els següents:

VALORACIÓ DEL Pla de Convivència (Valoració de l'1 al 4)

- Desenvolupament d'accions que afavoreixen la convivència (normes d'aula, resolució de conflictes, etc)
- Desenvolupament d'accions per fomentar la solidaritat, la pau i la no violència, etc.
- Desenvolupament de les activitats d'acollida.
- Resposta de l'alumnat vers les accions que afavoreixen la responsabilitat, l'esforç, coeducació, etc.

Un cop fetes les valoracions, i recollits els resultats, els membres de l'equip directiu establiran els aspectes de millora necessaris que es tindran en compte pel curs vinent.